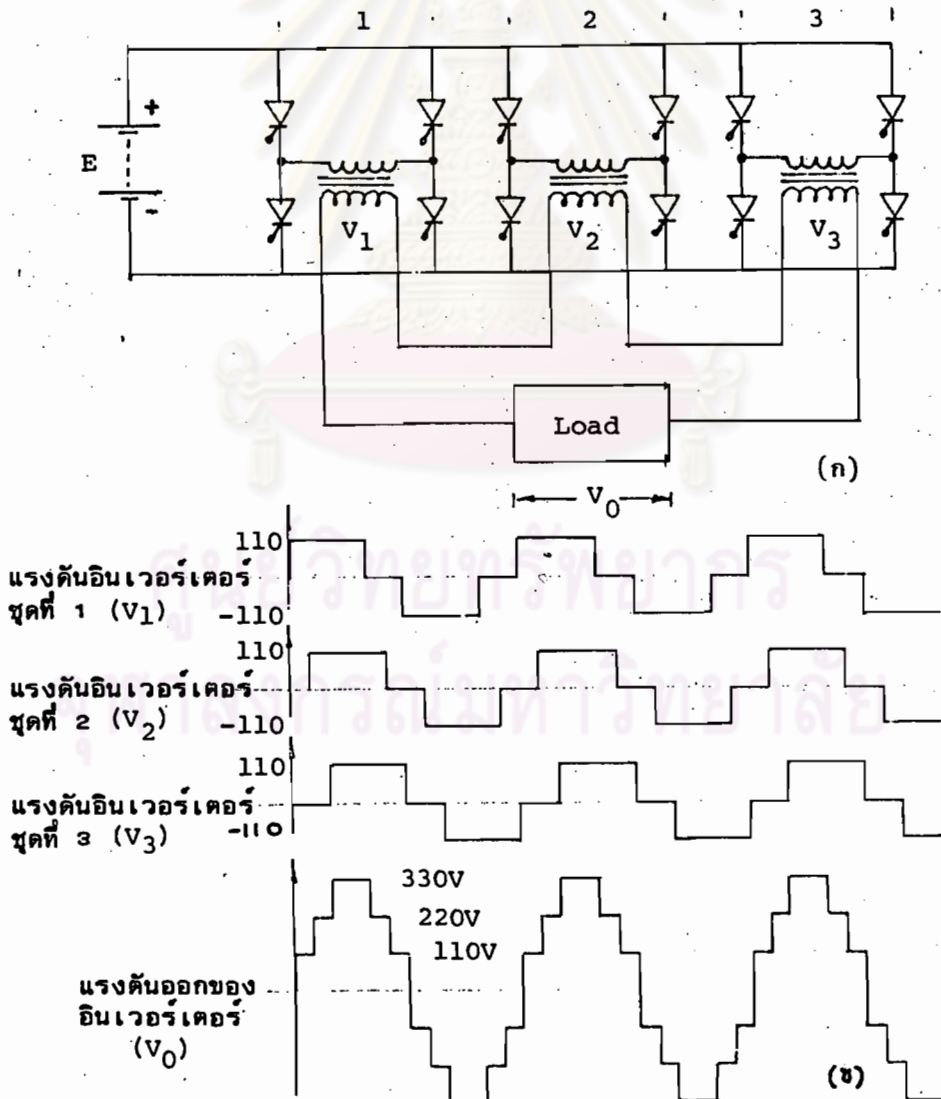




การออกแบบและสร้างอินเวอร์เตอร์

5.1 คำนำ

วิทยานิพนธ์นี้มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาแนวทางการออกแบบและสร้างอินเวอร์เตอร์โดยใช้อุปกรณ์ไทรสเตอร์ เป็นอุปกรณ์หลักและใช้หลักการคอมมิวเตตแบบใหม่ที่ไม่ต้องประจุไฟฟ้าให้แก่ตัวเก็บประจุก่อน โดยกำหนดค่าให้แรงดันออกของอินเวอร์เตอร์เป็นแบบขั้นบันได (4, 313) ดังรูปที่ 5.1



รูปที่ 5.1 ก) ลักษณะระบบอินเวอร์เตอร์

ข) รูปคลื่นแรงดันออก

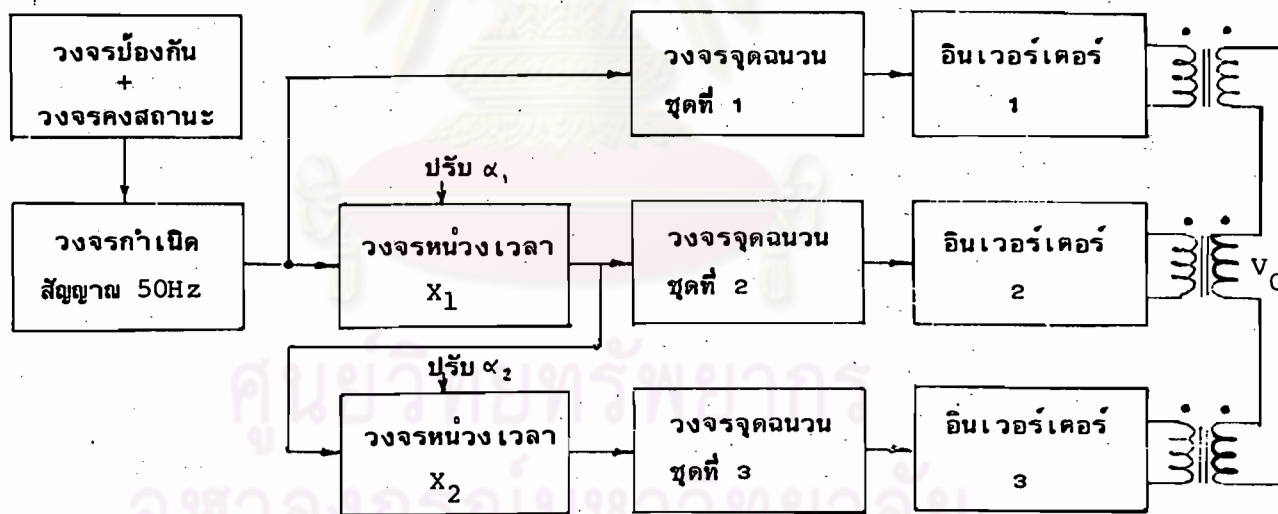
ข้อกำหนดในการออกแบบวงจรอินเวอร์เตอร์ มีดังนี้คือ.-

กำลังไฟเอาต์พุต	1.0	แควีเอ
แรงดันเอาต์พุต	220	โวลต์
ความถี่	50	เฮิรตซ์
แรงดันแหล่งจ่ายไฟกระแสตรง	60	โวลต์

การออกแบบวงจรอินเวอร์เตอร์แบ่งออกเป็นสามส่วนสำคัญ ๆ 3 ส่วน คือ

- ก. วงจรกำลัง (Power Circuit)
- ข. วงจรควบคุม (Control Circuit)
- ค. วงจรป้องกัน (Protection Circuit)

ซึ่งเขียนเป็นบล็อกไดอะแกรมได้ตามรูปที่ 5.2 และมีวิธีการออกแบบและสร้างตามหัวข้อ 5.2 - 5.4



รูปที่ 5.2 บล็อกไดอะแกรมของวงจรอินเวอร์เตอร์

## 5.2 การออกแบบวงจรกำลัง

การออกแบบวงจรกำลังของอินเวอร์เตอร์ ตามเงื่อนไขที่กำหนดในหัวข้อ 5.1 หากเป็นขั้นตอนต่าง ๆ ได้ดังนี้

### 5.2.1 กำลังไฟฟ้าเข้า (สมมติให้อินเวอร์เตอร์มีประสิทธิภาพ 80%)

เนื่องจากวงจรอินเวอร์เตอร์ที่ออกแบบนี้ ประกอบด้วยวงจรอินเวอร์เตอร์ย่อย 3 ชุด ทำงานอิสระต่อกัน ช่วยกันรับโหลดเนื่องจากขดทุติยภูมิของหม้อแปลงแต่ละชุดต่ออนุกรมกันอยู่เพื่อเพิ่มแรงดันให้ได้ตามที่กำหนด

ดังนั้น กำลังไฟเข้าของอินเวอร์เตอร์แต่ละชุด  $= \frac{1}{3} \times 1000 \times \frac{100}{80} = 417$  วัตต์

### 5.2.2 กระแสเฉลี่ยของไทรสเตอร์

เนื่องจากกระแสอินพุทเฉลี่ยของอินเวอร์เตอร์แต่ละชุด  $= \frac{417}{60}$

$$= 6.95 \text{ แอมแปร์}$$

เพื่อต้องการลดฮาร์โมนิกที่ 3 ในวงจรอินเวอร์เตอร์แต่ละชุด โดยการจุดชนวนให้ไทรสเตอร์นำกระแสในช่วงกว้าง  $120^\circ$  ในแต่ละครึ่งไซเคิลของการทำงาน

กระแสที่ไหลผ่านไทรสเตอร์ช่วงปกติ (Steady State)  $= \frac{\pi}{\frac{2}{3}\pi} \times 6.95$

$$= 10.425 \text{ แอมแปร์}$$

ดังนั้น กระแสเฉลี่ยของไทรสเตอร์  $i_{t(rms)} = 10.425 \times \sqrt{\frac{2\pi/3}{2\pi}}$

$$= 6.019 \text{ แอมแปร์}$$

### 5.2.3 แรงดันสูงสุดของไทรสเตอร์

เนื่องจากแรงดันสูงสุดของตัวเก็บประจุ C ;  $E_m \leq 2E$

กำหนดให้แรงดันของไทรสเตอร์  $V_T \geq 2.5 E = 2.5 \times 60 = 150$  โวลต์

#### 5.2.4 อุปกรณ์ในวงจรคอมมิวเตต L และ C

กำหนดให้  $t_c =$  ช่วงเวลาการหยุดนำกระแสของวงจร

$$(t_2 - t_3 ; \text{จากรูป 4.2})$$

$$= 2 \text{ เท่าของช่วงเวลาการหยุดนำกระแสของไทรสเตอร์ (tg)}$$

$$= 40 \text{ } \mu\text{sec} \text{ (ไทรสเตอร์ มี tg = 20 } \mu\text{sec)}$$

และ  $I_{p0} = 1.5 I_L$  ซึ่งเป็นจุดที่ดีที่สุด (3,385)

จากสมการ 4.11  $\gamma = \frac{I_L}{I_{p0}} = \frac{1}{1.5} = 0.67$

และ  $Q > 10$  เพื่อให้วงจร LC อยู่ในสภาวะหน่วยน้อยเกินไป

จากสมการ 4.9 ; 4.10

$$C = \frac{10.425 \times 40 \times 10^{-6} \times e^{-\frac{\pi}{40}}}{2 \times 60 \times 0.67 \times \cos^{-1} 0.67} \approx 5 \text{ } \mu\text{F}$$

$$L = \frac{0.67 \times 60 \times 40 \times 10^{-6} \times e^{-\frac{\pi}{40}}}{2 \times 10.425 \times \cos^{-1} 0.67} \approx 72 \text{ } \mu\text{H}$$

จากค่าที่คำนวณได้นี้เลือกใช้  $C = 6 \text{ } \mu\text{F}$  (ดูคุณสมบัติจากภาคผนวก ข )

จากสมการที่ 4.5 กระแสคอมมิวเตตสูงสุด  $I_{p1} = \frac{60}{\sqrt{\frac{72}{6}}} \times e^{-\frac{\pi}{40}} = 16.012$  แอมแปร์

$$\begin{aligned} \text{ช่วงกว้างของกระแสคอมมิวเตต } T_{pw} &= \pi \sqrt{LC} = \pi \sqrt{72 \times 10^{-6} \times 6 \times 10^{-6}} \\ &= 65 \text{ } \mu\text{sec} \end{aligned}$$

5.2.5 จากค่าที่คำนวณได้ กำหนดคุณสมบัติของไทรสเตอร์ที่จะใช้ดังนี้

ก) เมนไทรสเตอร์ (Main Thyristor)

1. อัตราแรงดันปกติ  $V_{DRM} > 150$  โวลต์

2. อัตรากระแสปกติ  $I_{T(rms)} > 6.019 \rightarrow 10$  แอมแปร์

3. อัตรากระแสสูงสุด  $I_{T(peak)} > 10.425 + 16.012 \geq 30$  แอมแปร์

4. ระยะเวลาหยุดนำกระแส  $t_g \leq 20 \mu\text{sec}$

จากข้อกำหนดนี้เลือกใช้ไทรสเตอร์ของ Texas Instruments Series TIC 126 (ดูคุณสมบัติในภาคผนวก ข )

ข) ไทรสเตอร์ช่วย (Auxiliary Thyristor)

1. อัตราแรงดันปกติ  $V_{DRM} > 150$  โวลต์

2. อัตรากระแสปกติ  $I_{T(rms)} > 16.012 \times \sqrt{\frac{65 \times 10^{-6}}{20 \times 10^{-3}}} = 1.0$  แอมแปร์

3. อัตรากระแสสูงสุด  $I_{T(peak)} > 16.012 \approx 20$  แอมแปร์

4. ระยะเวลาหยุดนำกระแส  $t_g \leq 20-30 \mu\text{sec}$

จากข้อกำหนดนี้ เลือกใช้ไทรสเตอร์ของ Motorola 2N 6403

ค) ไดโอด

1. อัตราแรงดันปกติ  $> 150$  โวลต์

2. อัตรากระแสปกติ  $I_{D(rms)} > 1.0$  แอมแปร์

3. อัตรากระแสสูงสุด  $> 20$  แอมแปร์

จากข้อกำหนดนี้ เลือกใช้ไดโอด No. IN 5404

5.2.6 วงจรสับเบอ (Snubber Circuit)

เพื่อควบคุมอัตราการเปลี่ยนแปลงของแรงดันต่อเวลา ( $dv/dt$ )

มิให้เกิดค่าที่กำหนดของไทรสเตอร์ที่ใช้ จึงจำเป็นต้องออกแบบวงจรสับเบอ

ต่อคร่อมไทรสเตอร์ วงจรสับเบอนี้เป็น RC การคำนวณ<sup>(3)</sup> กำหนดให้

$$\epsilon = 0.60$$

เพื่อให้โอเวอร์ชูตประมาณ 25%

$$dv/dt < 50 \text{ V}/\mu\text{sec}$$

$$\text{ความถี่ที่ใช้งาน } f_0 = 50 \text{ Hz}$$

จากโมโนกราฟ ในภาคผนวกจะได้ว่า  $RC = 1.5 \mu\text{sec}$

$$\text{และ } I_p \times \frac{R}{E_s} = 0.6$$

$$\text{กำหนดให้ } I_p = 2.4 \text{ แอมแปร์}$$

$$R = \frac{0.6 \times 60}{2.4} = 15 \ \Omega$$

$$C = \frac{1.5}{15} = 0.1 \ \mu\text{F}$$



### 5.2.7 หม้อแปลงไฟฟ้า

จากข้อกำหนดของอินเวอร์เตอร์ต้องการแรงดันออกเฉลี่ย 220 โวลต์ เป็นรูปซึ้นบันได ดังรูปที่ 5.1 (ข) โดยมียอดสูงสุด 330 โวลต์ ดังนั้นแรงดันออกของหม้อแปลงของอินเวอร์เตอร์แต่ละชุดเท่ากับ 110 โวลต์ เพื่อให้สามารถปรับแรงดันได้ทางขดทุติยภูมิของหม้อแปลงจะมีแท็ปแรงดันแยกไว้ที่ 120 โวลต์ และ 130 โวลต์

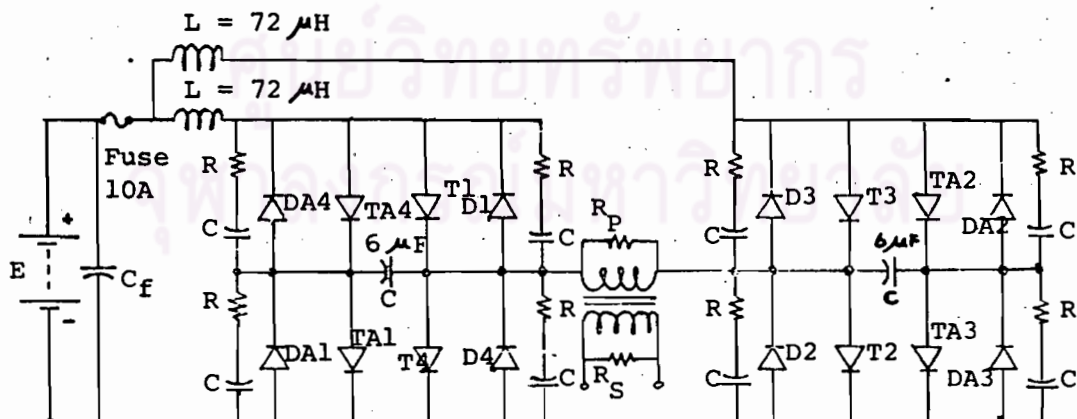
กระแสเฉลี่ยที่ไหลคเดิมที่

$$\text{ทางขดปฐมภูมิ} = 8.39 \text{ แอมแปร์}$$

$$\text{ทางขดทุติยภูมิ} = 4.12 \text{ แอมแปร์}$$

จากค่าที่ออกแบบและสร้างหม้อแปลงตามภาคผนวก ก.

จากค่าที่คำนวณได้ทั้งหมดในการออกแบบวงจรกำลัง นำมาเขียนวงจรอินเวอร์เตอร์ได้ดังรูปที่ 5.3



รูปที่ 5.3 วงจรอินเวอร์เตอร์ที่ออกแบบและสร้างแต่ละชุด

### 5.3 การออกแบบวงจรควบคุม

พิจารณารูปคลื่นแรงดันออกของวงจรอินเวอร์เตอร์ แต่ละชุดรูปที่

5.1(ข) จะเห็นได้ว่า วงจรอินเวอร์เตอร์ย่อยแต่ละชุดทำงานไม่พร้อมกันจะล่า  
หลังกันอยู่กล่าวคือ ถ้าให้แรงดันออกของวงจรอินเวอร์เตอร์ชุดแรกเป็นแรงดัน  
อ้างอิง จะได้ว่าแรงดันออกของวงจรอินเวอร์เตอร์ชุดที่สองจะล่าหลังชุดแรกอยู่

1 และแรงดันออกของวงจรอินเวอร์เตอร์ชุดที่สามจะล่าหลังชุดที่สองอยู่ 2  
ดังนั้น การออกแบบวงจรควบคุมจะประกอบด้วยวงจร ดังนี้

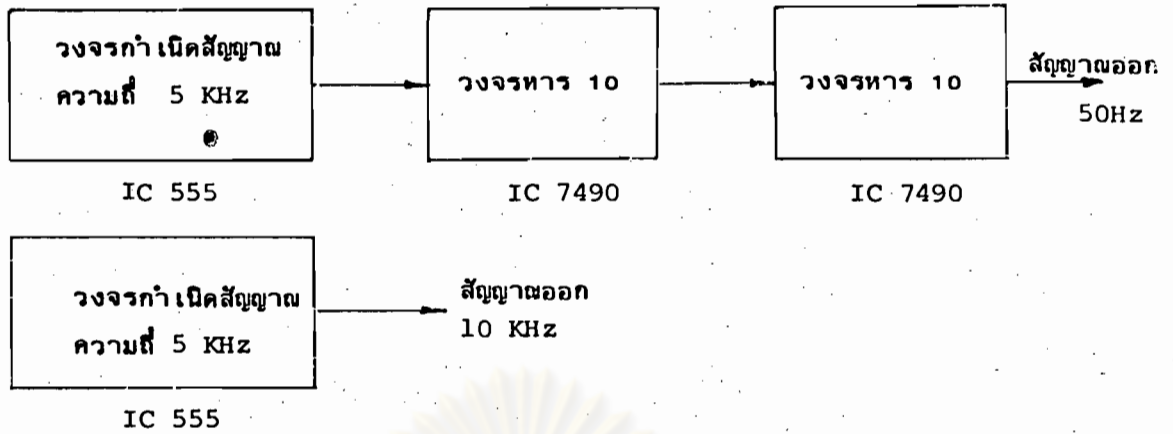
- ก) วงจรกำเนิดสัญญาณ
- ข) วงจรหน่วงเวลา
- ค) วงจรจุดชนวนไทรซิสเตอร์

#### 5.3.1 วงจรกำหนดสัญญาณ

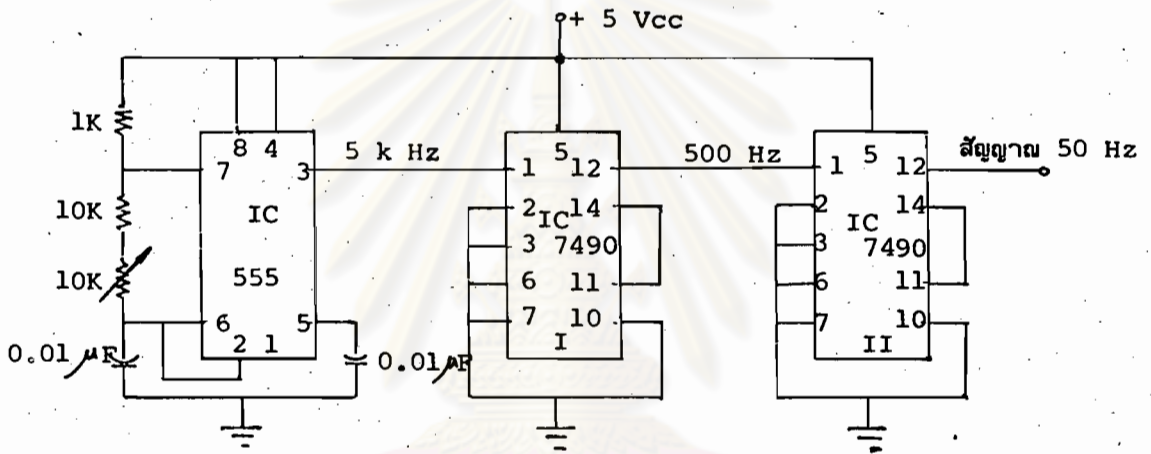
วงจรถูกกำหนดสัญญาณ ประกอบด้วยวงจรถูกกำหนดสัญญาณความถี่ 50 เฮิรตซ์  
และวงจรถูกกำหนดสัญญาณความถี่ 10 กิโลเฮิรตซ์ ดังแสดงในรูปที่ 5.4 ซึ่งวงจรถูก  
กำหนดสัญญาณทั้ง 2 ใช้ไอซี 555 ต่อแบบอะสเตเบิล<sup>(7)</sup> สำหรับวงจรถูก  
กำหนดสัญญาณความถี่ 50 เฮิรตซ์ จะต่อ ไอซี 555 ให้สร้างสัญญาณสี่เหลี่ยม  
ความถี่ 5 กิโลเฮิรตซ์ แล้วต่อสัญญาณผ่านวงจรหารสิบ 2 ครั้งโดยใช้ไอซี 7490  
2 ตัว ก็จะได้สัญญาณรูปคลื่นสี่เหลี่ยม ความถี่ 50 เฮิรตซ์ ซึ่งมีช่วงกว้างของแต่ละ  
ครึ่งไซเคิลเท่ากัน

เท่ากัน

สำหรับวงจรถูกกำหนดสัญญาณความถี่ 10 กิโลเฮิรตซ์ จะส่งสัญญาณไปยัง  
วงจรถูกจุดชนวน เพื่อมอดูเลทกับสัญญาณจุดชนวน ในการทริกไทรซิสเตอร์โดยผ่านหม้อ  
แปลงฟิลล์ ทำให้การจุดชนวนมีประสิทธิภาพและทริกไทรซิสเตอร์ได้แน่นอน



(ก)



(ข)

รูปที่ 5.4 ก) บล็อกไดอะแกรมของวงจรถ่ายความถี่ 50 เฮิรตซ์  
 ข) ลักษณะการต่อวงจรถ่ายความถี่ 50 เฮิรตซ์

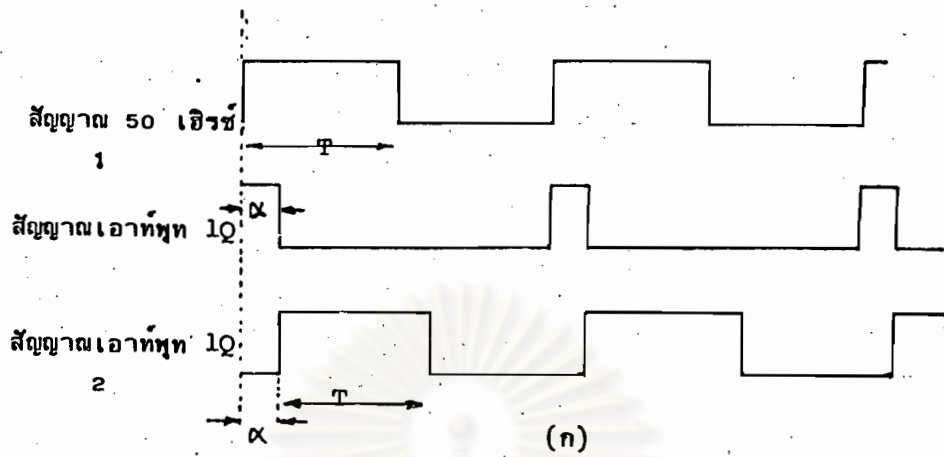
5.3.2 วงจรหน่วงเวลา

วงจรหน่วงเวลา ทำหน้าที่หน่วงเวลาสัญญาณจุดชนวนวงจรอินเวอร์เตอร์แต่ละชุด ให้ล่าหลังกัน เพื่อให้อินเวอร์เตอร์ทำงานในช่วงเวลาเริ่มแรกของแต่ละไซเคิลต่างกัน แต่ความถี่และช่วงกว้างของสัญญาณยังคงเท่าเดิม ดังแสดงใน รูปที่ 5.4(ก) วงจรหน่วงเวลานี้ใช้ ไอซี 74123(7) ต่อวงจรดังรูป 5.4(ข) ไอซี 74123 เป็น ไอซี ที่ประกอบด้วยวงจรโมโนสเตเบิล 2 ชุด วงจรโมโนสเตเบิลตัวแรกจะทำหน้าที่หน่วงเวลา โดยต่ออินพุท 1A ลง



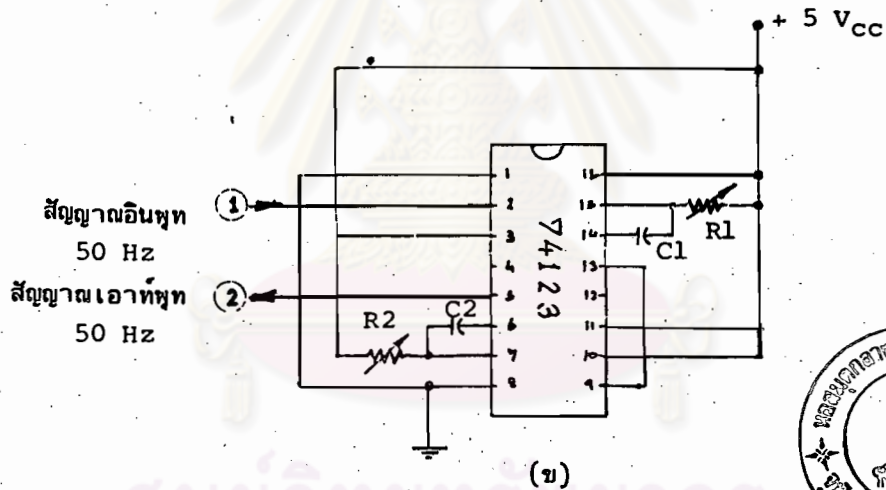
กราวด์ ส่วนอินพุท 1B ต่อกับสัญญาณความถี่ 50 Hz เมื่ออินพุท 1B เปลี่ยนสถานะจาก "0" ไป "1" จะเกิดการทริก ทำให้เอาต์พุท 1Q เปลี่ยนสถานะจาก "0" ไป "1" และคงสภาพสถานะ "1" ไปชั่วระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งกำหนดช่วงเวลานี้ด้วยค่าคงตัวเวลา  $R_1C_1$  ที่ต่ออยู่ระหว่างขา 14-15-16 เมื่อหมดเวลาแล้วเอาต์พุท 1Q ก็กลับสู่สถานะเดิมคือ "0" สำหรับวงจรโมนอสเตเบิลตัวที่สองจะหาหน้าที่ปรับให้ช่วงกว้างของสัญญาณจุดชนวนมีค่าเท่าเดิม โดยต่ออินพุท 2B ให้อยู่ในสถานะ 1 ส่วนอินพุท 2A ต่อกับสัญญาณเอาต์พุท 1Q ของวงจรโมนอสเตเบิลตัวแรก เมื่ออินพุท 2A เปลี่ยนสถานะจาก "1" ไป "0" จะเกิดการทริกทำให้เอาต์พุท 2Q เปลี่ยนสถานะไปสู่ "1" และจะอยู่ในสถานะนี้นานเท่ากับค่าคงตัวเวลา  $R_2C_2$  ที่กำหนดซึ่งจะออกแบบให้เท่ากับ 10 msec เมื่อครบเวลาแล้วเอาต์พุท 2Q ก็จะกลับสู่สถานะเดิม

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



$\alpha$  = ช่วงที่หน่วงเวลา ขึ้นอยู่กับค่าคงตัวเวลา  $R1 \times C1$

$T$  = ช่วงกว้างของสัญญาณ ขึ้นอยู่กับค่าคงตัวเวลา  $R2 \times C2$

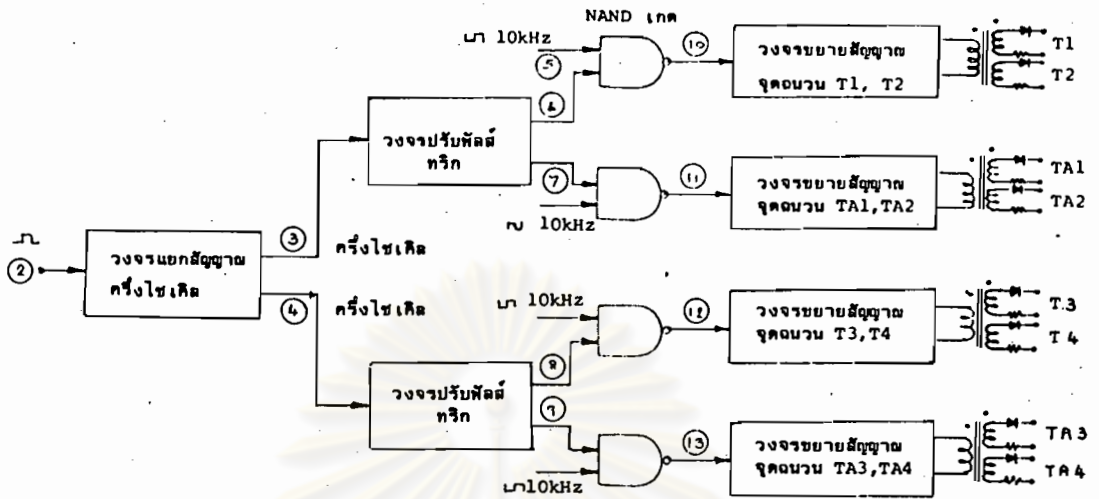


รูปที่ 5.5 ก) รูปสัญญาณ

ข) การต่อวงจรหน่วงเวลาดำวย IC 74123

### 5.3.3 วงจรจุดชนวน

วงจรจุดชนวน ประกอบด้วยวงจรต่าง ๆ ซึ่งเขียนเป็นบล็อกไดอะแกรม ได้ดังรูปที่ 5.6



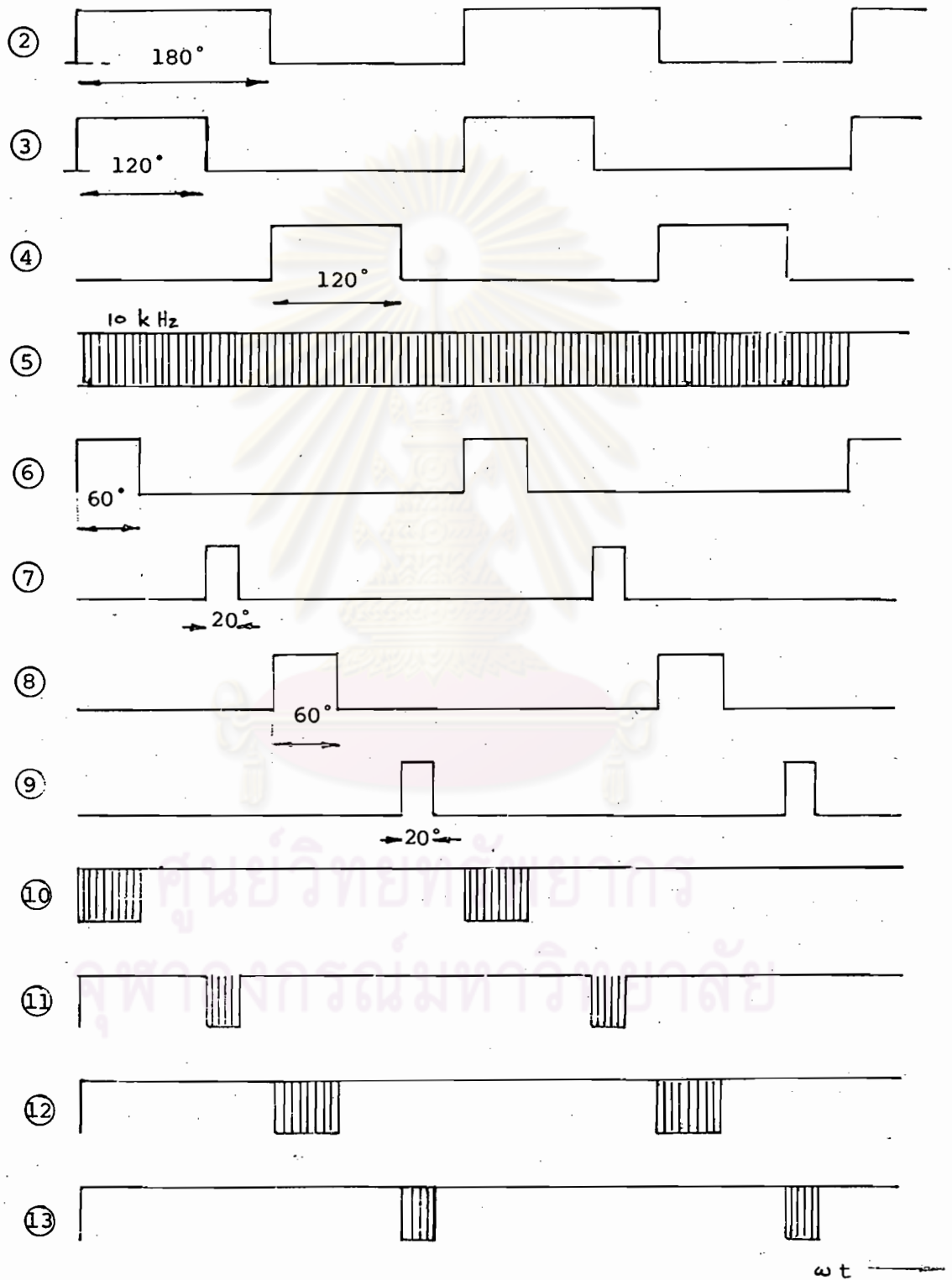
รูปที่ 5.6 แสดงบล็อกโคะแกรมของวงจรมจุดชนวน

1) วงจรมแยกสัญญาณครึ่งไซเคิลบวกและลบ (+ ; -)

วงจรมนี้จะทำหน้าที่แยกสัญญาณที่ได้รับจากวงจรมหน่วงเวลา ออกเป็น 2 ส่วนคือ สัญญาณครึ่งไซเคิลบวกและสัญญาณครึ่งไซเคิลลบ โดยใช้ไอซี 74123 ซึ่งวงจรมโมโนสเตเบิลตัวแรก จะทำหน้าที่แยกเอาสัญญาณครึ่งไซเคิลบวกและปรับช่วงกว้างของฟิลล์ให้ได้ 120° หรือ 6.67 ms. ส่วนวงจรมโมโนสเตเบิลตัวที่สองจะทำหน้าที่แยกเอาสัญญาณครึ่งลบและปรับช่วงกว้างของฟิลล์ให้ได้ 120° หรือ 6.67 ms

2) วงจรมปรับฟิลล์ทริก

วงจรมปรับฟิลล์ทริกนี้ ทำหน้าที่ปรับช่วงกว้างของฟิลล์ให้เหมาะสมสำหรับทริกไทรส์เตอร์ ทั้งนี้เนื่องจากไทรส์เตอร์ต้องการสัญญาณทริกที่ขาเกตใน ช่วงเวลาเริ่มแรกเท่านั้น เมื่อไทรส์เตอร์นำกระแสแล้ว ก็ไม่จำเป็นต้องทริกไทรส์เตอร์อีก วงจรมนี้ใช้ไอซี 74123 ต่อวงจรมแบบโมโนสเตเบิล โดยโมโนสเตเบิลตัวแรกจะปรับฟิลล์สำหรับทริกเมนไทรส์เตอร์ โดยใช้สัญญาณช่วงขึ้น ("0" ไป "1") จากวงจรมแยกสัญญาณเป็นควทริก ซึ่งจะปรับให้ช่วงกว้างของฟิลล์ทริก 3 msec ทั้งนี้เนื่องจากกรณีที่กระแสไหลคล้าหลังแรงดันมาก ๆ ซึ่งมากกว่าช่วงกว้างของฟิลล์ทริก



รูปที่ 5.7 สัญญาณที่ตำแหน่งต่าง ๆ ของวงจรถัดจนวน

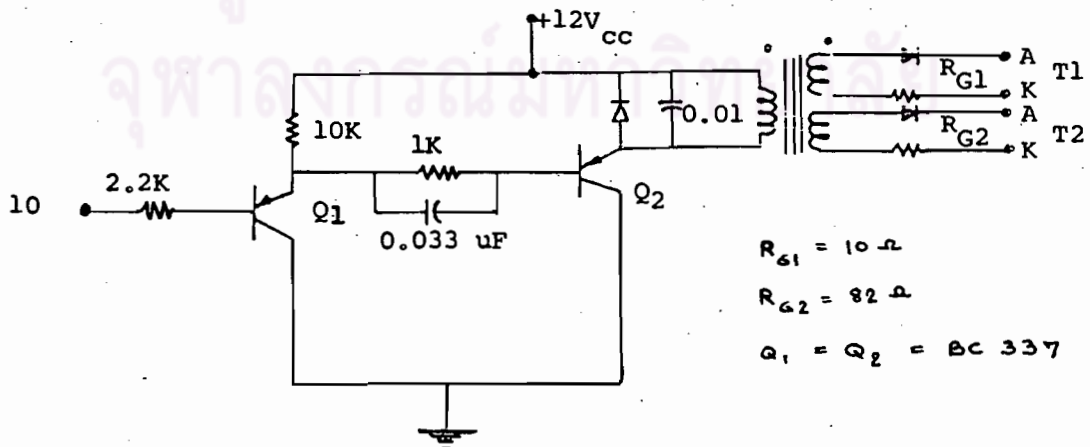
จะทำให้ไทรสเตอร์ไม่นำกระแส เป็นสาเหตุให้วงจรไม่ทำงานตามที่กำหนดได้ และสำหรับโมโนสเตเบิลตัวที่สองจะหาหน้าที่ปรับพัลส์สำหรับทริกไทรสเตอร์ช่วย โดยใช้สัญญาณช่วงลง ("1" ไป "0") จากวงจรแยกสัญญาณเป็นตัวทริก และปรับให้ช่วงกว้างของพัลส์ 1 msec ดังแสดงในรูปที่ 5.7

3) วงจร NAND เกต

วงจร NAND เกต เป็นวงจรมอดูเลท ระหว่างสัญญาณทริกกับสัญญาณความถี่สูง 10 กิโลเฮิรตซ์ ลักษณะของสัญญาณเอาต์พุต ดังรูปที่ 5.7 สัญญาณทริกไทรสเตอร์ในลักษณะนี้จะเป็นสัญญาณทริกที่ดีมาก เนื่องจากมีช่วงการทริกสั้น ๆ หลายช่วงและสั้นหน้าขึ้น ข้อดีอีกประการหนึ่ง คือ สามารถใช้กับหม้อแปลงพัลส์ได้ ทำให้สามารถแยกวงจรควบคุมกับวงจรถูกส่งออกจากกันเพื่อป้องกันมิให้สัญญาณรบกวนจากวงจรถูกส่ง เข้าไปรบกวนสัญญาณควบคุมต่าง ๆ วงจร NAND เกต ใช้ ไอซี 7410

4) วงจรขยายสัญญาณทริก

หาหน้าที่ขยายสัญญาณทริกให้มีกำลังไฟพอเพียงที่จะไปจุดชนวนไทรสเตอร์ให้นำกระแสได้วงจรขยายสัญญาณทริก ประกอบด้วยอุปกรณ์ต่าง ๆ ดังรูปที่ 5.8



$R_{G1} = 10 \Omega$   
 $R_{G2} = 82 \Omega$   
 $Q_1 = Q_2 = BC 337$

รูปที่ 5.8 วงจรขยายสัญญาณทริก

การทำงานของวงจร เมื่อสัญญาณจุดชนวนจากวงจร NAND เกิดถูกป้อนเข้ามาที่เบสของ Q1 ถ้าสัญญาณจุดชนวนอยู่ในสภาวะ "1" (+5 โวลต์) ทรานซิสเตอร์ Q1 จะไม่นำกระแส ส่งผลให้ขาเบสของ Q2 มีศักย์เป็นบวกด้วย ทำให้ Q2 ไม่นำกระแส ในสภาวะนี้ไม่มีสัญญาณผ่านหม้อแปลงฟิลส์แต่เมื่อสัญญาณจุดชนวน อยู่ในสภาวะ "0" (0 โวลต์) ซึ่งมีกรณีเดียว คือ ในช่วงที่จะทำการทรานซิสเตอร์ ดังรูป 5.7 (ตำแหน่ง 10) จะมีผลทำให้ศักย์ที่ขาเบสของ Q1 ลดต่ำลงเท่ากับ 0 ทำให้ Q1 นำกระแส ขณะเดียวกันก็ทำให้ศักย์ของขาเบส Q2 ลดต่ำลงเท่ากับ 0 ด้วย ทำให้ Q2 นำกระแส ก่อให้เกิดกระแสไหลผ่านหม้อแปลงฟิลส์เกิดการเหนี่ยวนำทำให้ขดหุติขมของหม้อแปลงฟิลส์มีแรงดันฟิลส์ไปจุดชนวนทรานซิสเตอร์ แต่สภาวะการเปลี่ยนแปลงของสัญญาณจุดชนวนเร็วมาก คือมีความถี่ 10 kHz ทำให้ Q1 เกิดการ ON-OFF ด้วยความถี่เดียวกัน ส่งผลให้หม้อแปลงฟิลส์สร้างแรงดันฟิลส์ไปทรานซิสเตอร์ได้อย่างต่อเนื่องจนทรานซิสเตอร์นำกระแส และจะทรานซิสเตอร์ว่าสัญญาณจุดชนวนจะเปลี่ยนสภาวะไปเป็น "1"

#### 5.4 การออกแบบวงจรรองกัน

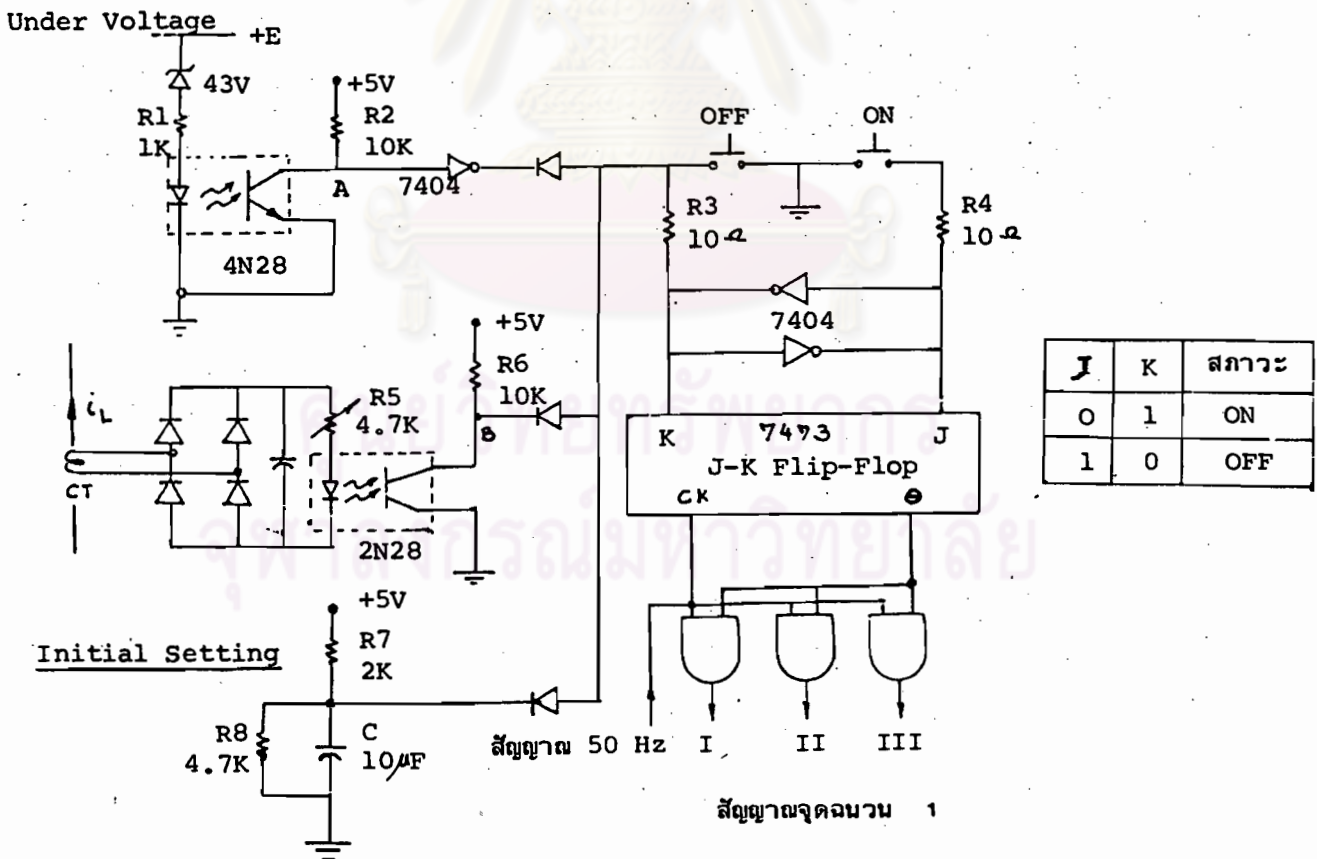
วงจรรองกันแสดงได้ดังรูปที่ 5.9 ซึ่งประกอบด้วยวงจรร่างต่าง ๆ ดังนี้

5.4.1 วงจรรองกันแรงดันแหล่งจ่ายไฟต่ำกว่ากำหนด ทั้งนี้เนื่องจากแหล่งจ่ายไฟของอินเวอร์เตอร์เป็นแบตเตอรี่ที่อนุกรมกัน 5 ชุด มีแรงดัน E 60 โวลต์ เมื่ออินเวอร์เตอร์จ่ายไฟอย่างต่อเนื่องจะทำให้แรงดันของแหล่งจ่ายไฟตกลง ซึ่งจะมีผลให้การคอมมิวเตตทรานซิสเตอร์ผิดพลาดเพราะกระแสฟิลส์ที่ใช้คอมมิวเตตขึ้นอยู่กับแรงดันของแหล่งจ่ายไฟ (ดังสมการที่ 4.7)

การทำงานของวงจร ซีเนอร์ไดโอด  $Z_D$  ทำหน้าที่กันไม่ให้แรงดันจากแหล่งจ่ายไฟเข้าสู่ออฟโด้ทรานซิสเตอร์มากเกินไปและมีความต้านทาน  $R_1$  k จำกัดกระแสที่ไหลผ่านออฟโด้ทรานซิสเตอร์ ในสภาวะที่แรงดันจากแหล่งจ่าย



ไฟมีระดับปกติ 60 โวลต์ จะมีแรงดันตกคร่อม R และ LED ของออฟดีทรานซิสเตอร์ ประมาณ 6 โวลต์ (ซีเนอร์มี  $V_z = 43$  โวลต์) ทำให้กระแสไหลผ่าน LED พอเพียงที่จะกระตุ้นให้ทรานซิสเตอร์ของออฟดีทรานซิสเตอร์อยู่ในสภาวะนำกระแสได้ ทำให้แรงดันที่ขาคอลเลคเตอร์ 0 โวลต์ มีผลทำให้อินเวอร์เตอร์เกิดทำงานให้อาท์พุท "1" ซึ่งสัญญาณนี้ไม่สามารถผ่านไดโอดไปวงจรคงสถานะ (Latching Circuit) ได้ แต่ในกรณีที่แรงดันจากแหล่งจ่ายไฟต่ำกว่า 50 โวลต์ จะทำให้แรงดันตกคร่อม R และ LED ของออฟดีทรานซิสเตอร์ต่ำลงและกระแสที่ไหลผ่าน LED ก็ต่ำลงจนไม่สามารถที่จะกระตุ้นให้ทรานซิสเตอร์ของออฟดีทรานซิสเตอร์นำกระแสได้ ส่งผลให้อาท์พุทของอินเวอร์เตอร์เกิด มีสภาวะ "0" สัญญาณ "0" นี้จะไปกระตุ้นให้วงจรคงสถานะเปลี่ยนแปลงเข้าสู่สภาวะ OFF ดังตารางที่ 5.1



รูปที่ 5.9 วงจรป้องกัน

5.4.2 วงจรป้องกันกระแสเกิน เป็นการป้องกันมิให้กระแสไหลลัดของวงจรอินเวอร์เตอร์เกิน 125% ของกระแสไหลลัดเต็มที่ (6 แอมแปร์) ซึ่งถ้ากระแสไหลลัดเกินจะทำให้วงจรคอมมิวเตคของอินเวอร์เตอร์ทำงานผิดพลาด

การทำงานของวงจรจะตรวจวัดกระแสไหลลัดด้วยหม้อแปลงกระแส (CT) โดยกระแสไหลลัดจะเหนี่ยวนำให้เกิดกระแสไหลในวงจรป้องกันโดยผ่านวงจรเรียงกระแส เข้าสู่ LED ของออฟไต์ทรานซิสเตอร์ โดยมี R5 เป็นตัวจำกัดกระแส ซึ่งสามารถปรับค่าได้ กรณีที่กระแสไหลลัดปกติจะมีกระแสไหลผ่าน LED น้อยไม่พอที่จะกระตุ้นให้ทรานซิสเตอร์ของออฟไต์นำกระแสได้ ดังนั้นขาคอลเลคเตอร์ของทรานซิสเตอร์จะอยู่ในสภาวะ "0" จะส่งผลให้วงจรคงสถานะเปลี่ยนแปลงไปสู่สภาวะ OFF ซึ่งจะไปกั้นมิให้ส่งสัญญาณไปยังวงจรจุดชนวนของวงจรอินเวอร์เตอร์ทั้งสามชุด

#### 5.4.3 วงจรกำหนดค่าเริ่มต้น (Initial Setting)

เป็นวงจรที่กำหนดค่าเริ่มต้นเมื่อเปิดสวิตช์ควบคุมให้อยู่ในสภาวะ "OFF" ทั้งนี้เนื่องจากการเปิดสวิตช์จะเกิดสัญญาณรบกวนไปกระตุ้นให้วงจรคงสถานะอยู่ในสภาวะ "ON" ได้ ซึ่งเหตุการณ์นี้จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่วงจรอินเวอร์เตอร์และไหลลัดได้ การทำงานของวงจร เมื่อเปิดสวิตช์วงจรควบคุมจากวงจร รูปที่ 5.9 จุด C จะมีระดับแรงดัน 0 โวลต์ เมื่อเริ่มแรก ซึ่งสภาวะนี้จะส่งผลให้วงจรคงสถานะอยู่ในสภาวะ "OFF" เมื่อเริ่มต้นที่เปิดสวิตช์ควบคุม เมื่อเวลาผ่านไป 20 msec ระดับแรงดันที่จุด C จะมีค่าเท่ากับ 3.5 โวลต์ ซึ่งสัญญาณนี้ไม่สามารถผ่านไดโอดได้ ทำให้มีผลต่อวงจรคงสถานะ สรุปได้ว่าวงจรกำหนดค่าเริ่มต้นจะทำงานในช่วงเริ่มต้นของการเปิดสวิตช์ควบคุมเท่านั้น โดยกำหนดให้วงจรคงสถานะอยู่ในสภาวะ "OFF" เมื่อเปิดสวิตช์ควบคุม ประจุที่ค้างอยู่ในตัวเก็บประจุจะถ่ายเทผ่าน R8

สำหรับวงจรสมบูรณ์ของอินเวอร์เตอร์ ; วงจรควบคุม ; วงจรแผ่นพิมพ์การวางอุปกรณ์บนวงจรแผ่นพิมพ์และรายการวัสดุอุปกรณ์แสดงไว้ในภาคผนวก รายละเอียดเกี่ยวกับการปรับเทียบและการทดสอบวงจรอินเวอร์เตอร์ จะกล่าวถึงต่อไปในบทที่ 6